

سند الزامات تدوین برنامه چهارم شهرداری تهران

(ویراست ۵ - غیر قابل استناد)

(۱۴۰۱-۱۴۰۴)



کمیسیون برنامه و بودجه شورای اسلامی شهر تهران
کمیته بودجه و نظارت مالی





ماده واحده :

شهرداری تهران مکلف است ؛

الف- گزارش عملکرد برنامه پنج ساله سوم شهرداری تهران مشتمل بر گزارش عملکرد مواد و احکام برنامه، به همراه مواد و احکام محقق نشده برنامه های پنج ساله دوم و سوم، میزان تحقق شاخص های اندازه گیری عملکرد در سطح یک و دو، گزارش تحلیلی از کیفیت برنامه و آسیب شناسی آن و دلایل عدم تحقق احتمالی برخی از اهداف و مواد برنامه های مذکور را به شورای اسلامی شهر تهران ارائه نماید.

ب- لایحه "برنامه چهارم مدیریت شهری (۱۴۰۴-۱۴۰۱)" را با توجه به فصول ذیل، تا پایان مهر ماه سال ۱۴۰۱ برای بررسی، تصویب و ابلاغ به شورای اسلامی شهر تهران تقدیم نماید:

بخش اول) سیاست ها و راهبردها؛

بخش دوم) اولویت ها، محورهای اساسی، الزامات اجرایی، رویکردها و ویژگی های برنامه چهارم مدیریت شهری (۱۴۰۴-۱۴۰۱) مبتنی بر سیاست های و راهبردها؛

بخش سوم) سطوح، چارچوب و ساختار برنامه (مشتمل بر کلیات برنامه، حوزه های مأموریتی، احکام و اهداف کمی و منابع و مصارف اجرای برنامه چهارم)؛
بخش چهارم) نظارت، پایش و ارزیابی؛

بخش اول: سیاست ها و راهبردها

شهرداری تهران مکلف است، برنامه چهارم مدیریت شهری (۱۴۰۴-۱۴۰۱) را با عنایت به اسناد بالادستی شامل؛ سیاست های کلی نظام (ابلاغی مقام معظم رهبری) بیانیه گام دوم انقلاب، سند آمایش سرزمین، سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی، قانون شهرداری ها، قانون شوراهای اسلامی کشور، طرح جامع شهر تهران و برنامه های توسعه کشور، با رعایت صرفه جویی های لازم و مدیریت بهینه منابع^۱، مولدسازی دارایی ها^۲، مبتنی بر فناوری های نوین و تجارب برنامه های پنج ساله پیشین شهر تهران، تهیه و به شورای اسلامی شهر تهران تقدیم نماید.

^۱ ص ۲ سند سیاست های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

^۲ ص ۶ سند سیاست های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

بخش دوم: اولویت‌ها، محورهای اساسی، الزامات اجرایی، رویکردها و ویژگی‌های برنامه چهارم مدیریت شهری (۱۴۰۴-۱۴۰۱) مبتنی بر سیستمها و راهبردها

۲-۱- اولویت‌های برنامه چهارم مدیریت شهری (۱۴۰۴-۱۴۰۱):

شهرداری مکلف است برنامه چهارم مدیریت شهری را به نحوی تهیه و تنظیم نماید که برنامه‌های آن قابل اجراء و عملیاتی بوده و با بهره‌گیری از مشارکت مردمی^۳ و مدیریت و تقویت فرهنگ جهادی^۴، بازآفرینی اعتماد عمومی^۵، دارای نقشه راهی مطلوب برای ارتقاء زیست‌پذیری و ایجاد آرامش در شهر^۶ و بسط سلامت، رفاه و نشاط اجتماعی^۷ در راستای رشد معنوی شهروندان^۸ و رسیدن به کرامت انسانی^۹ باشد. اولویت‌های مبتنی بر سیاست‌ها و راهبردها به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- کاهش ترافیک و مطلوبیت بخشی به حمل و نقل عمومی با رویکرد کاهش آلودگی هوا و بهره‌گیری از حمل و نقل پاک و انسان محور.
- ۲- کاهش آلودگی‌های زیست محیطی، ارتقاء نظام تنظیف عمومی و ارتقاء کیفیت جمع‌آوری و ساماندهی پسماند.
- ۳- توسعه فضای سبز، صیانت و حفاظت از باغات.
- ۴- بهبود و ارتقای وضعیت ساماندهی کالبدی شهر تهران.
- ۵- ساماندهی و صیانت از حریم پایتخت.
- ۶- ارتقاء عدالت در دسترسی و توزیع عادلانه‌ی زیرساخت‌ها و توسعه متوازن مناطق و محلات
- ۷- ساماندهی اسکان جمعیت با رویکرد کاهش فاصله‌های اجتماعی شمال-جنوب
- ۸- ارتقاء معماری ایرانی-اسلامی در بناهای شهری، حفاظت و صیانت از میراث فرهنگی، بافت تاریخی شهر^{۱۰} و ساماندهی سیما و منظر شهری به منظور ایجاد تمدن نوین اسلامی.
- ۹- بهسازی، نوسازی و بازسازی بافت‌های فرسوده شهر تهران.
- ۱۰- ایمن سازی و کاهش خطرپذیری در برابر حوادث طبیعی و غیرمترقبه و افزایش ایمنی و بهبود تاب‌آوری شهر.

^۳ص ۶ بیانیه گام دوم انقلاب

^۴ص ۴ بیانیه گام دوم انقلاب / ص ۲ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

^۵ص ۳ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

^۶ص ۲ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

^۷ص ۳ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

^۸ص ۲ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

^۹ص ۳ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

^{۱۰}ص ۵ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

- ۱۱- بهبود سیستم مدیریت بحران و ارتقای کیفیت دفاع غیرعامل شهر تهران.
 - ۱۲- کاهش آسیب های اجتماعی و توسعه توانمندسازی اقشار آسیب پذیر.
 - ۱۳- افزایش مشارکت های اجتماعی با ایجاد بسترهای کار آفرینی، رویکرد خانواده محوری، مسجد محوری و ترویج سبک زندگی ایرانی - اسلامی.
 - ۱۴- کاهش هزینه های اداره شهر، ارتقاء نظام مدیریت مالی شهری، جذب سرمایه گذاران بخش خصوصی و ایجاد منابع پایدار.
 - ۱۵- ارتقاء زیر ساخت های تصمیم سازی داده محور مبتنی بر فناوری های نوین به منظور ایجاد شفافیت، بهبود نظام مدیریت شهری و هوشمندسازی شهر.
 - ۱۶- یکپارچه سازی سامانه های شهرداری تهران.
 - ۱۷- ایجاد نظام مدیریت یکپارچه و هماهنگ شهر تهران.
 - ۱۸- اصلاح فرآیندهای کاری در شهرداری تهران به منظور پیشگیری از فساد اداری.
 - ۱۹- پایش و نظارت بر حسن اجرای برنامه.
- ۲-۲ الزامات اجرایی تدوین برنامه :**
- شهرداری تهران مکلف است در تدوین لایحه برنامه و اسناد آن:
- ۱- بکارگیری سازوکارهای مناسب برای تعامل و مشارکت با ذینفعان کلیدی از جمله نخبگان و اساتید دانشگاهی، نیروهای جهادی مسجدمحور، گروه های اندیشه ورز^{۱۱}، سازمان های مردم نهاد و تشکلهای تخصصی در تدوین لایحه و اسناد برنامه با بهره گیری از نظرات، نگاه و روحیه انقلابی و عمل جهادی^{۱۲} آن ها.
 - ۲- بهره مندی موثر از تجارب کلانشهرهای اسلامی، مراکز پژوهشی و انجمن های علمی و اسلامی در کنار استفاده حداکثری از ظرفیت های مستعد و کارآمد با زیربنای عمیق و اصیل ایمانی و دینی^{۱۳} سازمانی و کارشناسی شهرداری تهران در تدوین برنامه.
 - ۳- بهره گیری از نتایج ارزیابی طرح های جامع و تفصیلی و پایش، آسیب شناسی برنامه های پنج ساله قبلی شهرداری تهران.
 - ۴- تعامل موثر با دولت و سایر سازمان های سیاست گذار و اجرایی برای هم افزایی در تنظیم و اجرای برنامه ها و تامین مالی پروژه های شهری.

۱۱ ص ۲ سند سیاست های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

۱۲ ص ۹ بیانیه گام دوم انقلاب

۱۳ ص ۹ و ۱۰ بیانیه گام دوم انقلاب

- ۵- توجه ویژه به ظرفیت‌های برون سازمانی نظیر سرمایه‌گذاران بخش خصوصی^{۱۴}، جمع‌سپاری، شرکت‌های دانش‌بنیان و پلتفرم‌های هوشمند.^{۱۵}
- ۶- بهره‌گیری از داده‌ها و اطلاعات واقعی و معتبر در تحلیل وضع موجود، هدف‌گذاری، شاخص‌ها و سنجش‌های ارزیابی برنامه.
- ۷- بهره‌گیری از تکالیف، وظایف و قوانین فرادستی، مربوط به دولت نسبت به شهرداری تهران.
(مثال: قانون اخذ جرایم رانندگی، قانون اخذ بیمه و....)

۳-۲- رویکردها و ویژگی‌های تدوین برنامه چهارم شهرداری

۳-۲-۱. رویکردها

- ۱- تحقق شهرتهران بعنوان شهری دانش‌پایه و هوشمند، شاداب و سرزنده، امن و مقاوم، حمل‌ونقل روان با رفاه عمومی و زیرساخت‌های مناسب باتعدیل نابرابری‌ها بهمراه فضاهاى عمومى متنوع و گسترده بعنوان الگوی جهان اسلام.
- ۲- توجه به برنامه‌ریزی مساله محور با ارایه جداول اهداف کمی و پرهیز از برنامه‌ریزی جامع.
- ۳- استقرار الگوی نوین حکمرانی مردمی برای ارتقای سطح مشارکت شهروندان به منظور دستیابی به مقبولیت اجتماعی.
- ۴- ایجاد هماهنگی و تعامل حداکثری میان معاونت‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته به شهرداری و سایر ارگان‌ها و نهادهای خارج از شهرداری.
- ۵- تحقق شهر هوشمند و مدیریت شهری فناوری محور.
- ### ۳-۲-۲. ویژگی‌ها
- ۱- توجه به الزامات نهادی و اصلاحات ساختاری، تشکیلاتی، حقوقی و مدیریتی^{۱۶} و ارتقاء سرمایه اجتماعی سازمانی و سرمایه انسانی^{۱۷} شهرداری تهران.

۱۴ ص ۴ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

۱۵ ص ۵ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

۱۶ ص ۴ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

۱۷ ص ۶ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

۲- هدف گذاری های مناسب، واقع گرایانه، دقیق و قابل سنجش به منظور تحقق برنامه مصوب بر اساس وضع موجود.

۳- تدوین نگاهت نهادی و سازمان اجرایی برنامه شامل نقش و شرح وظایف واحدهای تابعه، سهم هر یک در راستای تحقق مفاد برنامه و نحوه همکاری و تعامل واحدها و تعیین نقش محوری آنها در احکام مشترک و زمان بندی اقدامات در طول برنامه.

۴- نگرش ویژه در تعریف پروژه ها وفق اهداف کمی و براساس جدول منابع و مصارف برنامه جهت بهبود و ارتقاء سرانه های شهری به ویژه در مناطق کم برخوردار.

۵- تنظیم منابع و مصارف برنامه با توجه به مولد سازی دارایی ها، تامین منابع مالی پایدار و اصلاح نظام مدیریت مالی شهر بر مبنای کارآیی، کارآمدی، عدالت و کفایت با تاکید بر محورهای زیر:

- تمرکز بر مأموریت های قانونی شهرداری.
- به روزآوری فناوری های مورد استفاده، شیوه ها و سازوکارهای ارائه خدمات با ایجاد نظام مدیریت یکپارچه و هماهنگ شهری، رانت زدایی و برقراری عدالت اطلاعاتی.
- کاهش هزینه ها، افزایش بهره وری و واگذاری تصدی های غیرضروری.
- ایجاد شفافیت حداکثری در منابع و مصارف و حوزه های عملکردی.
- تعیین تکلیف طرح ها و پروژه های نیمه تمام.
- مدیریت موثر بدهی ها و دارایی های شهرداری با حاکمیت قانون، نظم و رفع تعارض منافع.

بخش سوم: سطوح، چارچوب و ساختار برنامه

شهرداری تهران مکلف است، ضمن رعایت راهبردها، رویکردها، الزامات و اولویت ها، لایحه پیشنهادی برنامه چهارم مدیریت شهری را حداکثر تا پایان مهر ماه ۱۴۰۱ در سطح راهبردی و ساختار محتوایی به شورای اسلامی شهر تهران ارائه نماید.

الف) سطوح برنامه

شهرداری تهران مکلف است، این برنامه را با رویکرد مشارکتی و مساله محوری در سطوح زیر تهیه نماید. برنامه راهبردی مدیریت شهری: این سطح در برگیرنده چشم اندازها، راهبردها، اهداف راهبردی و شاخص های راهبردی در افق برنامه می باشد.

برنامه عملیاتی شهرداری تهران: این سطح مشتمل بر برنامه عملیاتی و اهداف کمی واحدهای اجرایی شهرداری، سازمان ها، شرکت ها و مؤسسات وابسته می باشد که پس از تصویب لایحه برنامه راهبردی مدیریت شهری، تدوین و تهیه خواهد شد.

ب) ساختار برنامه

لایحه برنامه چهارم مدیریت شهری شامل موارد زیر تهیه و تدوین شود:

- چشم انداز (شامل چشم اندازهای طرح جامع شهر تهران)
- آسیب شناسی و تحلیل برنامه های پنجساله قبلی
- احکام و مواد برنامه
- راهبردها و سیاستها
- جداول اهداف و شاخص های راهبردی

بخش چهارم: نظارت، پایش و ارزیابی

۱- کمیسیون های تخصصی شورای اسلامی شهر تهران با استفاده از مشورت نخبگان، متخصصان و صاحب نظران، تمهیدات لازم را برای نظارت، پایش و ارزیابی مستمر اقدامات شهرداری در اجرای برنامه های توسعه ای به عمل آورند.

۲- شهرداری مکلف است به همراه ارائه بودجه سنواتی به شورای اسلامی شهر تهران، گزارش عملکرد مواد، احکام و اهداف کمی مندرج در برنامه و همچنین گزارش تطبیقی- مقایسه ای برنامه و بودجه سالانه را به شورای اسلامی شهر تهران تقدیم نماید.

۳- شهرداری موظف است بودجه های سنواتی در طول برنامه را به نحوی تدوین و تخصیص نماید که مواد و اهداف کیفی و کمی تعیین شده در طول برنامه محقق گردد.

۴- برنامه چهارم مدیریت شهری به عنوان سند توسعه شهر تهران در چهار سال آینده می باشد و تغییر مفاد و اهداف برنامه، نیازمند رأی موافق حداقل دو سوم رأی اعضای شورای اسلامی شهر تهران می باشد.

شماره :
تاریخ :
پیوست :

بسمه تعالی

هیأت رئیسه محترم شورای اسلامی شهر تهران
سلام علیکم

به پیوست طرح «سند الزامات تدوین برنامه چهارم شهرداری تهران (۱۴۰۱-۱۴۰۴)» را بصورت یک فوریت تقدیم می نماید.

خواهشمند است ضمن اعلام وصول مقرر فرمایید بررسی آن در دستور کار صحن علنی شورا قرار گیرد. به ۹۶۵۱۰۰

با احترام

اعضای شورای اسلامی شهر تهران (امضاء کنندگان طرح)					
ردیف	نام و نام خانوادگی	امضاء	ردیف	نام و نام خانوادگی	امضاء
۱	محمد آخوندی		۱۴	سید محمد آقامیری	
۲	سید پران		۱۵		
۳	سید مظفر		۱۶		
۴	علیرضا آمانی		۱۷		
۵	ناصر امانی		۱۸		
۶	احمد صادقی		۱۹		
۷	دکتر سهراب		۲۰		
۸	علیرضا		۲۱		
۹	مهدی بیرجانی		شماره و تاریخ ثبت دبیرخانه: ۱۲۹۱۹۴۸۸ ۱۴۰۱/۰۵/۱۸		
۱۰	مهدی باطنی				
۱۱	نرجس سید		دستور اقدام:		
۱۲	نگین سید				
۱۳	زهرا حسن اصالح				

جناب آقای محمد آخوندی عضو محترم شورا و رئیس کمیسیون برنامه و بودجه

موضوع: ارجاع طرح سند الزامات تدوین برنامه چهارم شهرداری تهران (۱۴۰۱-۱۴۰۴)

سلام علیکم؛

به پیوست تصویر طرح «ارجاع طرح سند الزامات تدوین برنامه چهارم شهرداری تهران (۱۴۰۱-۱۴۰۴)» را ایفاد می‌نماید.

طرح مزبور با امضای ۱۴ نفر از اعضای شورای اسلامی شهر تهران (دوره ششم) با قید یک فوریت ارائه و به شماره ۱۶۰/۹۴۸۸ مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۱۸ در دبیرخانه شورای اسلامی شهر تهران ثبت و بررسی یک فوریت آن در هشتاد و پنجمین جلسه رسمی شورای اسلامی شهر تهران منعقد به تاریخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۳ مطرح و پس از ارائه توضیحات از سوی طراحان و استماع نظرات موافق و مخالف، کفایت مذاکرات اعلام و در خصوص یک فوریت بررسی آن اخذ رأی انجام شد که اتفاق آرای موافق اعضای شورای اسلامی شهر تهران (بیست عضو حاضر در جلسه در زمان رأی گیری) را احراز نمود.

لذا ضمن ارجاع طرح مزبور با قید یک فوریت به آن کمیسیون به عنوان کمیسیون اصلی سپاسگزار است وفق مقررات موضوعه و بندهای چهارم و پنجم ماده چهاردهم (۱۴) آیین نامه اجرایی تشکیلات، انتخابات داخلی و امور مالی شوراهای اسلامی شهرها مصوب ۱۳۷۸/۱/۱۱ هیأت وزیران و ماده یازدهم (۱۱) و سیزدهم (۱۳) دستورالعمل نحوه اداره جلسات، رأی گیری و بررسی پیشنهادهای واصل شده به شورا مصوب ۱۳۹۲/۲/۱۹ شورای عالی استانها، گزارش نهایی آن کمیسیون مبنی بر تأیید یا رد عین طرح و یا انجام اصلاحات لازم در متن آن را خارج از نوبت رسیدگی و به دفتر هیأت رئیسه و مصوبات شورا ارسال فرمایید تا متعاقباً در دستور کار صحن علنی شورا قرار گیرد. م/ ۲۷ ط/ ۶

پرویز سوری
نایب رئیس شورای اسلامی شهر تهران

رونوشت: - جناب آقای دکتر علیرضا زاکانی شهردار محترم تهران جهت استحضار و دستور هماهنگی.

- روسای محترم کمیسیونهای شهرسازی و معماری؛ فرهنگی، اجتماعی؛ سلامت، محیط زیست و خدمات شهری؛ نظارت و حقوقی؛ عمران و حمل و نقل جهت استحضار و ارائه

گزارش به کمیسیون اصلی و دفتر هیأت رئیسه و مصوبات.

- رئیس محترم کمیته تنفیص مصوبات جهت استحضار.

- رئیس محترم مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهرداری تهران جهت استحضار و اعلام نظر کارشناسی به شورای اسلامی شهر تهران.

- دفتر هیأت رئیسه و مصوبات جهت پی گیری (۲۷ ط/ ۶)

رئیس محترم شورای اسلامی شهر تهران - جناب آقای مهندس مهدی چمران

سلام علیکم

احتراماً، عطف به نامه شماره ۱۶۰/۱۰۱۶۷ مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۶ در خصوص ارجاع طرح «سند الزامات تدوین برنامه چهارم شهرداری تهران (۱۴۰۱-۱۴۰۴)» باستحضار می‌رساند؛
موضوع مذکور در جلسه کمیسیون برنامه و بودجه بررسی و جمع‌بندی نهایی بشرح فایل پیوست ارسال می‌گردد.

محمد اخوندی
عضو و رئیس کمیسیون برنامه و بودجه
شورای اسلامی شهر تهران

رونوشت: اعضای محترم کمیسیون برنامه و بودجه شورای اسلامی شهر تهران
معاون مصوبات اداره کل اداری و اجرایی و رئیس دفتر هیئت رئیسه شورای اسلامی شهر تهران - جناب آقای محمد باقری
جناب آقای حسین باقرنژاد - دبیر کمیسیون برنامه و بودجه شورای اسلامی شهر تهران

سند الزامات تدوین برنامه چهارم شهرداری تهران

(ویراست ۶ - غیر قابل استناد)

(۱۴۰۱-۱۴۰۴)



کمیسیون برنامه و بودجه شورای اسلامی شهر تهران
کمیته بودجه و نظارت مالی





ماده واحده :

شهرداری تهران مکلف است ؛

الف- گزارش عملکرد برنامه پنج ساله سوم شهرداری تهران مشتمل بر گزارش عملکرد مواد و احکام برنامه، به همراه مواد و احکام محقق نشده برنامه های پنج ساله دوم و سوم، میزان تحقق شاخص های اندازه گیری عملکرد در سطح یک و دو، گزارش تحلیلی از کیفیت برنامه و آسیب شناسی آن و دلایل عدم تحقق احتمالی برخی از اهداف و مواد برنامه های مذکور را به شورای اسلامی شهر تهران ارائه نماید.

ب- لایحه "برنامه چهارم مدیریت شهری (۱۴۰۴-۱۴۰۱)" را با توجه به فصول ذیل، تا پایان مهر ماه سال ۱۴۰۱

برای بررسی، تصویب و ابلاغ به شورای اسلامی شهر تهران تقدیم نماید:

بخش اول: سیاست ها، راهبردها و اهداف کلان

بخش دوم: اولویت ها، محورهای اساسی، الزامات اجرایی، رویکردها و ویژگی های برنامه چهارم مدیریت شهری

(۱۴۰۴-۱۴۰۱) مبتنی بر سیاستهای و راهبردها

بخش سوم: سطوح، چارچوب و ساختار برنامه (مشتمل بر کلیات برنامه، حوزه های مأموریتی، احکام و اهداف کمی

و منابع و مصارف اجرای برنامه چهارم)

بخش چهارم: نظارت، پایش و ارزیابی

بخش اول: سیاست ها، راهبردها و اهداف کلان

شهرداری تهران مکلف است، برنامه چهارم مدیریت شهری (۱۴۰۴-۱۴۰۱) را با عنایت به اسناد بالادستی شامل؛ سیاست های کلی نظام (ابلاغی مقام معظم رهبری مدظله العالی) بیانیه گام دوم انقلاب، سند ملی آمایش سرزمین، سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی، طرح چشم انداز بیست ساله شهر تهران، قانون شهرداری ها، قانون تشکیلات، وظایف و انتخاب شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران، طرح جامع تفصیلی شهر تهران، قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و سایر اسناد و قوانین و مصوبات شورای اسلامی شهر تهران، برنامه های توسعه کشور، با رعایت صرفه جویی های لازم و مدیریت بهینه منابع^۱، مولدسازی دارایی ها^۲، مبتنی بر فناوری های نوین و تجارب برنامه های پنج ساله پیشین شهر تهران، تهیه و به شورای اسلامی شهر تهران تقدیم نماید.

^۱ ص ۲ سند سیاست های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

^۲ ص ۶ سند سیاست های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

بخش دوم: اولویت‌ها، محورهای اساسی، الزامات اجرایی، رویکردها و ویژگی‌های برنامه چهارم مدیریت شهری (۱۴۰۴-۱۴۰۱)
مبتنی بر سیستمها و راهبردها

۲-۱- اولویت‌های برنامه چهارم مدیریت شهری (۱۴۰۴-۱۴۰۱):

شهرداری تهران مکلف است برنامه چهارم مدیریت شهری را به نحوی تهیه و تنظیم نماید که برنامه‌های آن قابل اجراء و عملیاتی بوده و ضمن بهره‌گیری از ظرفیت و امکانات تمامی دستگاههای اجرایی و خدماتی، جلب مشارکت مردمی^۳ و مدیریت و تقویت فرهنگ جهادی^۴، بازآفرینی اعتماد عمومی^۵، دارای نقشه راهی مطلوب برای ارتقاء زیست‌پذیری و ایجاد آرامش در شهر^۶ و بسط سلامت، رفاه و نشاط اجتماعی^۷ در راستای رشد معنوی شهروندان^۸ و رسیدن به کرامت انسانی^۹ و عدالت دارای نقشه راهی متناسب باشد. اولویت‌های مبتنی بر سیاست‌ها و راهبردها به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- کاهش ترافیک و مطلوبیت بخشی به حمل و نقل عمومی با رویکرد کاهش آلودگی هوا و بهره‌گیری از حمل و نقل پاک و انسان محور.
- ۲- کاهش آلودگی‌های زیست محیطی، ارتقاء نظام تنظیف عمومی و ارتقاء کیفیت جمع‌آوری و ساماندهی پسماند.
- ۳- توسعه و نگهداشت فضای سبز، صیانت و حفاظت از باغات.
- ۴- بهبود و ارتقای وضعیت ساماندهی کالبدی شهر تهران.
- ۵- ساماندهی و صیانت از حریم پایتخت.
- ۶- ارتقاء عدالت در دسترسی و توزیع عادلانه‌ی زیرساخت‌ها و توسعه متوازن مناطق و محلات
- ۷- ساماندهی اسکان جمعیت با رویکرد کاهش فاصله‌های اجتماعی شمال- جنوب

^۳ص ۶ بیانیه گام دوم انقلاب

^۴ص ۴ بیانیه گام دوم انقلاب / ص ۲ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

^۵ص ۳ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

^۶ص ۲ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

^۷ص ۳ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

^۸ص ۲ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

^۹ص ۳ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

- ۸- ارتقاء معماری ایرانی-اسلامی در بناهای شهری، حفاظت و صیانت از میراث فرهنگی، بافت تاریخی شهر^{۱۰} و ساماندهی سیما و منظر شهری به منظور ایجاد تمدن نوین اسلامی.
- ۹- بهسازی، نوسازی و بازسازی بافت های فرسوده شهر تهران و بازآفرینی شهری.
- ۱۰- ایمن سازی و کاهش خطرپذیری در برابر حوادث طبیعی و غیرمترقبه و افزایش ایمنی و ارتقاء تاب آوری شهر.
- ۱۱- بهبود نظام مدیریت بحران شهر تهران و ارتقای نظام سلامت، ایمنی و محیط زیست (HSE) و ارتقاء کیفیت پدافند غیر عامل شهر تهران.
- ۱۲- مهار، کنترل و کاهش آسیب های اجتماعی و توانمندسازی افراد آسیب دیده و در معرض آسیب.
- ۱۳- ارتقاء فرهنگ شهروندی و افزایش مشارکت های اجتماعی با ایجاد بسترهای کار آفرینی، رویکرد خانواده محوری، مسجد محوری و ترویج سبک زندگی ایرانی-اسلامی.
- ۱۴- کاهش هزینه های اداره شهر، ارتقاء نظام مدیریت مالی شهری، جذب سرمایه گذاران بخش خصوصی و ایجاد منابع پایدار.
- ۱۵- برنامه ریزی برای بکارگیری و افزایش بهره وری از ظرفیت های درون شهرداری در حوزه منابع انسانی
- ۱۶- ارتقاء زیر ساخت های تصمیم سازی داده محور مبتنی بر فناوری های نوین به منظور ایجاد شفافیت، بهبود نظام مدیریت شهری و هوشمندسازی شهر.
- ۱۷- یکپارچه سازی سامانه های شهرداری تهران.
- ۱۸- ایجاد نظام مدیریت یکپارچه و هماهنگ شهر تهران.
- ۱۹- اصلاح فرآیندهای کاری در شهرداری تهران به منظور پیشگیری از فساد اداری.
- ۲۰- ارتقاء سطح آگاهی شهروندان نسبت به حقوق و تکالیف قانونی خود در حوزه مأموریت مدیریت شهری
- ۲۱- افزایش زیرساخت ها و توسعه سرانه های فرهنگی، هنری، اجتماعی و ورزشی
- ۲۲- الزام توجه به ارزیابی تاثیرات اجتماعی، فرهنگی، محیط زیستی و اقتصادی سیاستها و طرح های شهری(خانم معدنی پور)
- ۲۳- حفظ و تقویت هویت، مدیریت و ارتباطات محله ای
- ۲۴- توسعه ی زیرساخت های فرهنگی و اجتماعی با محوریت زنان و جوانان
- ۲۵- توسعه زیرساخت های گردشگری شهر تهران با بهره پیری از مزیت های فرهنگی و اجتماعی
- ۲۶- تجلی هویت بافت تاریخی در حوزه کالبدی و فضاها ی عمومی شهر تهران
- ۲۷- پایش و نظارت مستمر و موثر بر حسن اجرای برنامه و تولید گزارشات دوره ای - فصلی برای ارایه یه شورای اسلامی شهر تهران.

- ۲۸- ارتقاء سلامت شهر و شهروندان
- ۲۹- توجه ویژه به نیازهای سالمندان، افراد دارای معلولیت، کودکان، نوجوانان و...
- ۳۰- توجه به موضوع جمعیت و بحران کاهش نرخ باروری
- ۳۱- مدیریت مصرف منابع آب در مدیریت شهری و مدیریت آبهای سطحی
- ۳۲- تهیه سند عملیاتی بهینه سازی و ارتقاء خدمات شهری، آبخیزداری گسترش استفاده از روشهای بازچرخانی آب و استفاده مجدد ناشی از تصفیه فاضلاب و ذخیره آبهای سطحی، ارتقاء سطح پوشش برنامه پایش کیفی منابع آب موجود (چاه و قنات) و...
- ۳۳- برنامه ریزی برای توسعه بهداشت شهر و شهروند با تاکید بر کنترل بیماریهای واگیردار، کاهش تاثیر عوامل شیمیایی بویژه دود و گازهای سمی، پرتوها و آلودگی آب و خاک بر سلامتی شهروندان

۲-۲ الزامات اجرایی تدوین برنامه :

- شهرداری تهران مکلف است در تدوین لایحه برنامه و اسناد آن الزامات اجرایی ذیل را رعایت نماید :
- ۱- بکارگیری سازوکارهای مناسب برای تعامل و مشارکت با ذینفعان کلیدی از جمله نخبگان و اساتید دانشگاهی، نیروهای جهادی مسجدمحور، گروه‌های اندیشه‌ورز^{۱۱}، سازمان‌های مردم نهاد و تشکلهای تخصصی در تدوین لایحه و اسناد برنامه با بهره‌گیری از نظرات، نگاه و روحیه انقلابی و عمل جهادی^{۱۲} آن‌ها.
- ۲- بهره‌مندی موثر از تجارب ملی و بین‌المللی بویژه کلاتشهرهای اسلامی، مراکز پژوهشی و انجمن‌های علمی و اسلامی در کنار استفاده حداکثری از ظرفیت‌های مستعد و کارآمد با زیربنای عمیق و اصیل ایمانی و دینی^{۱۳} سازمانی و کارشناسی شهرداری تهران در تدوین برنامه.
- ۳- بهره‌گیری از نتایج ارزیابی طرح‌های جامع و تفصیلی و پایش، آسیب‌شناسی برنامه های پنج‌ساله قبلی شهرداری تهران.
- ۴- تعامل موثر با دولت و سایر سازمان‌های سیاست‌گذار و اجرایی برای هم‌افزایی در تنظیم و اجرای برنامه‌ها و تامین مالی پروژه‌های شهری.

۱۱ ص ۲ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

۱۲ ص ۹ بیانیه گام دوم انقلاب

۱۳ ص ۹ و ۱۰ بیانیه گام دوم انقلاب

۵- توجه ویژه به ظرفیت‌های برون سازمانی نظیر سرمایه‌گذاران بخش خصوصی^{۱۴}، جمع‌سپاری، شرکت‌های دانش بنیان، استارت آپ و پلتفرم‌های هوشمند.^{۱۵}

۶- بهره‌گیری از داده‌ها و اطلاعات واقعی و معتبر در تحلیل وضع موجود، هدف‌گذاری، شاخص‌ها و سنجش‌های ارزیابی برنامه.

۷- توسعه و ارتقاء جایگاه بین‌المللی شهر تهران بویژه در میان شهرهای جهان اسلام از طریق دیپلماسی شهری و با تاکید بر نامور سازی شهری.

۸- بهره‌گیری از تکالیف، وظایف و قوانین فرادستی، مربوط به دولت نسبت به شهرداری تهران.

(مثال: قانون اخذ جرایم رانندگی، قانون اخذ بیمه و....)

۲-۳- رویکردها و ویژگی‌های تدوین برنامه چهارم مدیریت شهری

۲-۳-۱. رویکردها

۱- تحقق شهر تهران بعنوان شهری دانش پایه و هوشمند، شاداب و سرزنده، امن و مقاوم، حمل و نقل روان با رفاه عمومی و زیرساختهای مناسب باتعدیل نابرابری‌ها به‌مراه فضاهاى عمومى متنوع و گسترده بعنوان الگوی جهان اسلام.

۲- توجه به برنامه‌ریزی مساله محور با ارایه جداول اهداف کمی و پرهیز از برنامه‌ریزی جامع.

۳- استقرار الگوی نوین حکمروایی مطلوب در چارچوب قوانین حاکم بر نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران

برای ارتقای سطح مشارکت شهروندان به منظور دستیابی به مقبولیت اجتماعی.

۴- ایجاد هماهنگی و تعامل حداکثری میان معاونت‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته به شهرداری و سایر ارگان‌ها و نهادهای خارج از شهرداری.

۵- تحقق شهر هوشمند و مدیریت شهری فناوری محور.

۶- مطالعه و برنامه ریزی برای کاهش حجم دعاوی بین شهروندان و مدیریت شهری. (دکتر اقراریان)

۲-۳-۲. ویژگی‌ها

۱۴ ص ۴ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

۱۵ ص ۵ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

۱- توجه به الزامات نهادی و اصلاحات ساختاری، تشکیلاتی، حقوقی و مدیریتی^{۱۶} و حفظ و افزایش سرمایه اجتماعی سازمانی و سرمایه انسانی^{۱۷} شهرداری تهران.

۲- هدف گذاری های مناسب، واقع گرایانه، دقیق و قابل سنجش به منظور تحقق برنامه مصوب بر اساس وضع موجود.

۳- تدوین نگاشت نهادی و سازمان اجرایی برنامه شامل نقش و شرح وظایف واحدهای تابعه، سهم هر یک در راستای تحقق مفاد برنامه و نحوه همکاری و تعامل واحدها و تعیین نقش محوری آنها در احکام مشترک و زمان بندی اقدامات در طول برنامه.

۴- نگرش ویژه در تعریف پروژه ها وفق اهداف کمی و براساس جدول منابع و مصارف برنامه جهت بهبود و ارتقاء سرانه های شهری به ویژه در مناطق کم برخوردار.

۵- تنظیم منابع و مصارف برنامه با توجه به مولد سازی دارایی ها، تامین منابع مالی پایدار و اصلاح نظام مدیریت مالی شهر بر مبنای کارآیی، کارآمدی، عدالت و کفایت با تاکید بر محورهای زیر:

- تمرکز بر ماموریت های قانونی شهرداری.
- به روزآوری فناوری های مورد استفاده، شیوه ها و سازوکارهای ارائه خدمات با ایجاد نظام مدیریت.
- یکپارچه و هماهنگ شهری، رانت زدایی و برقراری عدالت اطلاعاتی.
- کاهش هزینه ها، افزایش بهره وری و واگذاری تصدی های غیرضروری.
- ایجاد شفافیت حداکثری در منابع و مصارف و حوزه های عملکردی.
- تعیین تکلیف طرح ها و پروژه های نیمه تمام.
- مدیریت موثر بدهی ها و دارایی های شهرداری با حاکمیت قانون، نظم و رفع تعارض منافع.

بخش سوم: سطوح، چارچوب و ساختار برنامه

شهرداری تهران مکلف است، ضمن رعایت راهبردها، رویکردها، الزامات و اولویت ها، لایحه پیشنهادی برنامه چهارم مدیریت شهری را حداکثر تا پایان مهر ماه ۱۴۰۱ در سطح راهبردی و ساختار محتوایی به شورای اسلامی شهر تهران ارائه نماید.

الف) سطوح برنامه

شهرداری تهران مکلف است، این برنامه را با رویکرد مشارکتی و مساله محوری در سطوح زیر تهیه نماید.

۱۶ ص ۴ سند سیاست های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

۱۷ ص ۶ سند سیاست های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

برنامه راهبردی مدیریت شهری: این سطح در برگیرنده چشم اندازها، راهبردها، اهداف راهبردی و شاخص های راهبردی در افق برنامه می باشد.

برنامه عملیاتی شهرداری تهران: این سطح مشتمل بر برنامه عملیاتی و اهداف کمی، چشم اندازهای ملی واحدهای اجرایی شهرداری، سازمان ها، شرکت ها و مؤسسات وابسته می باشد که پس از تصویب لایحه بر ممتکه راهبری مدیریت شهری، تدوین و تهیه خواهد شد.

ب) ساختار برنامه

لایحه برنامه چهارم مدیریت شهری شامل موارد زیر تهیه و تدوین شود:

- چشم انداز (شامل چشم اندازهای طرح جامع شهر تهران)
- آسیب شناسی و تحلیل برنامه های پنجساله قبلی
- احکام و مواد برنامه
- راهبردها و سیاست ها
- جداول اهداف و شاخص های کمی و کیفی راهبردی

بخش چهارم: نظارت، پایش و ارزیابی

۱- کمیسیون های تخصصی شورای اسلامی شهر تهران با استفاده از مشورت نخبگان، متخصصان و صاحب نظران، تمهیدات لازم را برای نظارت، پایش و ارزیابی مستمر اقدامات شهرداری در اجرای برنامه های توسعه ای به عمل آورند.

۲- شهرداری مکلف است به همراه ارائه بودجه سنواتی به شورای اسلامی شهر تهران، گزارش عملکرد مواد، احکام و اهداف کمی مندرج در برنامه و همچنین گزارش تطبیقی - مقایسه ای برنامه و بودجه سالانه را به شورای اسلامی شهر تهران تقدیم نماید.

۳- شهرداری موظف است بودجه های سنوani در طول برنامه را به نحوی تدوین و تخصیص نماید که مواد و اهداف کیفی و کمی تعیین شده در طول برنامه محقق گردد.

۴- برنامه چهارم مدیریت شهری به عنوان سند توسعه شهر تهران در چهار سال آینده می باشد و تغییر مفاد و اهداف برنامه، نیازمند رأی موافق حداقل دو سوم رأی اعضای شورای اسلامی شهر تهران می باشد.

جناب آقای مهندس چمران رئیس محترم شورای اسلامی شهر تهران

سلام علیکم

احتراماً بازگشت به نامه شماره ۱۶۰/۱۰۱۶۷ به تاریخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۶ در خصوص "طرح سند الزامات تدوین برنامه چهارم شهرداری تهران (۱۴۰۱-۱۴۰۴)"، موضوع در جلسات کمیته های ذیل این کمیسیون مورد بحث و بررسی قرار گرفت و به پیوست نظر کمیسیون سلامت، محیط زیست و خدمات شهری جهت طرح در صحن شورای اسلامی شهر تهران ارسال می گردد.

مهدی پیرهادی
عضو و رئیس کمیسیون
سلامت و محیط زیست و خدمات شهری
شورای اسلامی شهر تهران

رونوشت: روسای محترم کمیسیون های تخصصی شورای اسلامی شهر تهران - جهت استحضار
- جناب آقای بابائی - عضو و نایب رئیس محترم کمیسیون سلامت محیط زیست و خدمات شهری - جهت استحضار
- سرکار خانم نجفی - عضو و منشی محترم کمیسیون سلامت محیط زیست و خدمات شهری - جهت استحضار
- جناب آقای نبی زاده دبیر محترم کمیسیون سلامت، محیط زیست و خدمات شهری جهت آگاهی
دفتر هیات رئیسه و مصوبات جهت اقدام لازم

الف- نظر کمیسیون سلامت، محیط زیست و خدمات

شهری

در خصوص

کلیات سند الزامات تدوین برنامه چهارم شهرداری

تهران

۱- در الزامات حاضر توجه بر ماموریت های شهرداری و پایش عملکرد ایشان است و در حالی که برخی از مواد احکام برنامه ۵ یا ۴ ساله بطور مشترک و یا وظایف ذاتی توسط دستگاه های اجرایی در شهر انجام می شود. لذا نحوه نظارت و پایش برای اینگونه از احکام برنامه نامشخص است برای مثال در حوزه مدیریت بحران شهر تهران همه موارد به عهده شهرداری نیست و سازمان های دیگر نیز می بایست در چرخه مدیریت بحران پاسخگو باشند که نحوه پایش عملکرد آنها در شورا و حتی در شهرداری که شهردار تهران به عنوان جانشین این حوزه برای شهر تهران می باشد نامشخص است. همچنین در مصوبات متعددی موضوعات مشترکی برای شهرداری و دستگاه های دیگر وجود دارد ولی شیوه نظارت ضعیف و یا فرآیندهای نظارتی آن دارای ابهام است. لذا توصیه می شود این موارد در مقیاس مناسبی در بخش نظارت آورده شود.

۲- یکی از موضوعات و دغدغه های مدیریت شهری مباحث مربوط به حدود و حریم قانونی شهر تهران و مرزبندی های سیاسی و تقسیمات کشوری با شهرهای اطراف مثل چهاردانگه، اسلامشهر، قیامدشت و ... است که برای شهروندان این محدوده ها مشکلات جدی ایجاد نموده و متاسفانه همپوشانی و قوانین متضاد و عدم رعایت مصوبات شورا و یا تکالیف وزارت کشور و شورای عالی معماری و شهرسازی در این مناطق بلا تکلیف مانده و هماهنگ

سازی و تعیین وضعیت و چگونگی عمل از سیاست های مهم در این خصوص است که باید در برنامه قید و تعیین تکلیف شود.

۳- با توجه به اینکه لایحه الزامات تدوین برنامه چهارساله شهر تهران از اهمیت بسزایی در ارتقاء کیفیت خدمات شهرداری و دستیابی به اهداف مدیریت شهری در قالب اسناد فرادستی دارد، لذا توجه به ارکان و فرایند تدوین برنامه می بایست با دقت و توجه بالایی در دستور کار شورا و شهرداری تهران قرار گیرد. از آنجایی که این برنامه به عنوان تجربه چهارم مدیریت شهری در تدوین سند برنامه شهر تهران می باشد و به طبع در مدت اجرای این برنامه هاشمیه شهرداری تهران با چالش ها و آسیب های اجرایی و عملیاتی متفاوتی مواجه بوده لذا مهمترین گام پیش از تدوین برنامه، بررسی چگونگی کاهش آسیب ها و چالش های پیش روی اجرای برنامه چهارم می باشد.

۴- به منظور دستیابی به اولویت های محوری و مسائل اساسی شهر می بایست از یک روند شفاف و علمی با حضور کلیه صاحب نظران و متخصصین، جوامع نخبگانی و دیده بان های شهری در حوزه مأموریت های شهرداری تهران استفاده گردد. نظر به اینکه مدت زمان اجرای برنامه از پنج سال به چهارسال تغییر یافته است، حداقل بازه زمانی لازم جهت تدوین و تصویب نهایی و ابلاغ برنامه چهارم شش ماه می باشد. با توجه به روند پیش رو زمان عملیاتی در نظر گرفته شده جهت دستیابی به افق برنامه چهارم شهرداری تهران، ۳ سال می باشد لذا می بایست به جای تمرکز بر محورها و اولویت های متعدد و متنوع تمرکز اصلی اجرای برنامه بر روی حل مسائل اصلی شهر تهران متمرکز گردد.

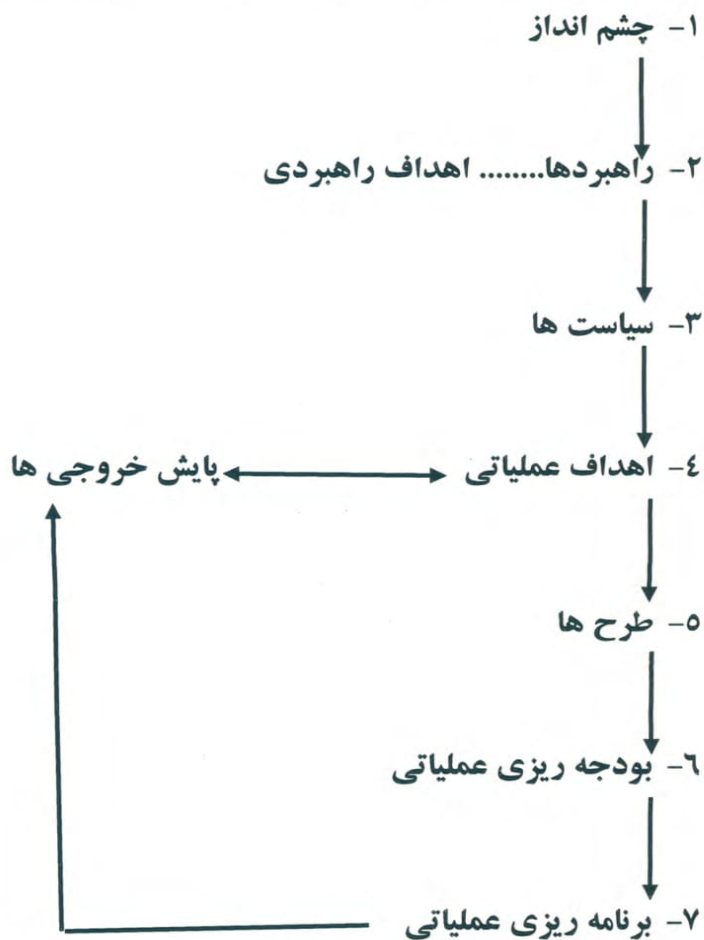
۵- در میان اولویت های مطرح شده توجه به سرمایه گذاری و مشارکت بخش خصوصی به لحاظ محدودیت های منابع مالی می بایست در اولویت های برنامه قرار گیرد.

۶- پرداختن به پروژه های نیمه تمام اولویت دار به جای تعریف پروژه های کلان که نیازمند تخصیص منابع مالی بالا هستند می بایست در محور اولویت های اساسی قرار گیرند.

۷- در بخش الویت ها تعداد و تنوع آنها نسبت به بودجه و امکانات شهرداری بسیار وسیع دیده شده است. لذا پیشنهاد می شود الویت ها در چند موضوع محوری و اساسی که مشکلات شهر تهران عمده تر باشد از آنها هستند و مطالبه های اصلی شهروندان به شمار می روند خلاصه شود. به عنوان مثال چالش آلودگی هوا که می توان با گسترش سیستم حمل و نقل عمومی، نوسازی ناوگان حمل و نقل، استفاده از انرژی های پاک و تجدید پذیر و همکاری با سازمانهای ذیربط در خصوص اجرای تکالیف و وظایف قوانین بالادستی نظیر قانون هوای پاک

۸- یکی از چالش های بزرگ در راستای اجرای برنامه های توسعه ای و حتی بوجه ریزی، عدم توجه به قیمت تمام شده کالا و خدمات با لحاظ کردن تورم سالانه در پایان هر سال است. لذا پیشنهاد می شود که کتابچه بهای تمام شده کلیه فعالیت های شهرداری در پایان هر سال از طرف شهرداری به شورای شهر ارائه شود.

۹- پیرو بررسی به عمل آمده در شیوه اجرای برنامه های دوم و سوم شهرداری تهران نظر به پیچیدگی اجرای درخت
واره های در نظر گرفته شده در برنامه دوم و هم پوشانی و عدم انسجام در سلسله مراتب و ساختار برنامه سوم لذا
ترتیب و سلسله مراتب ذکر شده برای ساختار برنامه چهارم شرح ذیل پیشنهاد می گردد:



ب- نظر کمیسیون سلامت، محیط زیست و خدمات شهری در

خصوص سند الزامات تدوین برنامه چهارم شهرداری تهران بر مبنای

طرح ارسالی به شماره ۱۶۰/۱۰۱۶۷





ماده واحده :

شهرداری تهران مکلف است ؛

الف - گزارش عملکرد برنامه‌های پنج ساله دوم و سوم شهرداری تهران مشتمل بر گزارش عملکرد مواد و احکام برنامه، ~~به همراه مواد و احکام محقق نشده برنامه‌های پنج‌ساله دوم و سوم~~، میزان تحقق شاخص‌های اندازه‌گیری عملکرد در سطح یک و دو، گزارش تحلیلی از کیفیت برنامه و آسیب‌شناسی آن و دلایل عدم تحقق احتمالی برخی از اهداف و مواد برنامه‌های مذکور را به شورای اسلامی شهر تهران ارائه نماید.

ب- لایحه "برنامه چهارم مدیریت شهری (۱۴۰۴-۱۴۰۱)" را با توجه به فصول ذیل، تا پایان مهر ماه سال ۱۴۰۱ برای بررسی، تصویب و ابلاغ به شورای اسلامی شهر تهران تقدیم نماید:

بخش اول) سیاست‌ها و راهبردها و اهداف کلان ؛

بخش دوم) اولویت‌ها، محورهای اساسی، الزامات اجرایی، رویکردها و ویژگی‌های برنامه چهارم مدیریت شهری

(۱۴۰۴-۱۴۰۱) ~~مبثی بر سیاست‌های و راهبردها؛~~

بخش سوم) سطوح، چارچوب و ساختار برنامه (مشتمل بر کلیات برنامه، حوزه‌های مأموریتی، احکام و اهداف کمی و منابع و مصارف اجرای برنامه چهارم) ؛

بخش چهارم) نظارت، پایش و ارزیابی؛

بخش اول: سیاست‌ها و راهبردها

شهرداری تهران مکلف است، برنامه چهارم مدیریت شهری (۱۴۰۴-۱۴۰۱) را با عنایت به اسناد بالادستی شامل؛ سیاست‌های کلی نظام (ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری مدظله العالی) بیانیه گام دوم انقلاب، سند ملی آمایش سرزمین، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، قانون شهرداری‌ها، قانون تشکیلات، وظایف و انتخاب شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران، طرح جامع تفصیلی شهر تهران، قوانین [قانون] برنامه پنج‌ساله [ششم] توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ ایران و سایر اسناد و قوانین و مصوبات شورای اسلامی شهر تهران، با رعایت ~~صرفه‌جویی‌های لازم~~ و مدیریت بهینه منابع^۱، مولدسازی دارایی‌ها^۲، مبتنی بر فناوری‌های نوین و تجارب برنامه‌های پنج ساله پیشین شهر تهران، تهیه و به شورای اسلامی شهر تهران تقدیم نماید.

^۱ ص ۲ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

^۲ ص ۶ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

بخش دوم: اولویت‌ها، محورهای اساسی، الزامات اجرایی، رویکردها و ویژگی‌های برنامه چهارم مدیریت شهری (۱۴۰۴-۱۴۰۱) مبتنی بر سیستمها و راهبردها

۲-۱ اولویت‌های برنامه چهارم مدیریت شهری (۱۴۰۴-۱۴۰۱):

شهرداری تهران مکلف است برنامه چهارم مدیریت شهری را به نحوی تهیه و تنظیم نماید که با در نظر گرفتن قیمت بهای تمام شده به صورت عملیاتی و قابل اجراء بوده و ضمن بهره‌گیری از ظرفیت و امکانات تمامی دستگاه‌های اجرایی و خدماتی، جلب مشارکت مردمی^۳ و مدیریت و تقویت فرهنگ جهادی^۴ برای بازآفرینی اعتماد عمومی^۵، دارای نقشه راهی مطلوب برای ارتقاء زیست‌پذیری و ایجاد آرامش در شهر^۶ و ارتقاء سلامت عمومی ~~بسط سلامت~~، رفاه و نشاط اجتماعی^۷ در راستای رشد معنوی شهروندان^۸ و رسیدن به کرامت انسانی^۹ و عدالت دارای نقشه راهی متناسب باشد. محورهای مبتنی بر سیاست‌ها و راهبردها به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- کاهش ترافیک و ~~مطلوبیت بخشی به~~ بهبود وضعیت حمل و نقل عمومی با رویکرد کاهش آلودگی هوا و بهره‌گیری از حمل و نقل پاک و انسان محور.
- ۲- کاهش آلودگی‌های زیست محیطی، ارتقاء نظام تنظیف عمومی و ~~ارتقاء~~ بهبود کیفی کیفیت جمع‌آوری و ساماندهی پسماند.
- ۳- توسعه و نگهداشت فضای سبز، صیانت و حفاظت از باغات.
- ۴- بهبود ~~و ارتقاء~~ وضعیت ساماندهی کالبدی شهر تهران.
- ۵- ساماندهی و صیانت از حریم پایتخت.
- ۶- ~~ارتقاء~~ تحقق عدالت در دسترسی و توزیع عادلانه‌ی زیرساخت‌ها و توسعه متوازن بین مناطق و محلات به منظور کاهش فاصله‌های اجتماعی شمال-جنوب.
- ۷- ساماندهی اسکان جمعیت با رویکرد کاهش فاصله‌های اجتماعی شمال-جنوب

^۳ص ۶ بیانیه گام دوم انقلاب

^۴ص ۴ بیانیه گام دوم انقلاب / ص ۲ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

^۵ص ۳ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

^۶ص ۲ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

^۷ص ۳ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

^۸ص ۲ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

^۹ص ۳ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

- ۸- **ارتقاء** الهام‌گیری از معماری ایرانی-اسلامی در بناهای شهری، حفاظت و صیانت از میراث فرهنگی، بافت تاریخی شهر^{۱۰} و ساماندهی سیما و منظر شهری در راستای معرفی تمدن نوین اسلامی.
- ۹- بهسازی، نوسازی و بازسازی بافت‌های فرسوده شهر تهران و بازآفرینی شهری.
- ۱۰- ایمن‌سازی و کاهش خطرپذیری در برابر حوادث طبیعی و بلایا **غیرمترقبه** و افزایش ایمنی و **بهبود** ارتقای تاب‌آوری شهر.
- ۱۱- **بهبود سیستم** نظام مدیریت بحران شهر تهران و ارتقای نظام سلامت، ایمنی و محیط زیست (HSE) و ارتقای کیفیت **دفاع** پدافند غیرعامل شهر تهران.
- ۱۲- مهار، کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی و **توسعه** توانمندسازی **اقتشار** افراد آسیب‌دیده و در معرض آسیب و ارتقاء **نشاط اجتماعی**.
- ۱۳- ارتقاء فرهنگ شهروندی [ارتقاء مهارت‌های زندگی شهری] و افزایش مشارکت‌های اجتماعی **با ایجاد بسترهای کار آفرینی**، با بهره‌گیری از ظرفیت نسل چهارمی‌ها (بیانیه گام دوم مقام معظم رهبری مدظله العالی) از طریق تشکیل گروه‌های اجتماع محور و مردم نهاد، کنشگران محلی و خیرین، ارایه آموزش‌های [هوشمند، هدفمند و] موثر با رویکرد خانواده محوری، مسجد محوری و ترویج سبک زندگی ایرانی-اسلامی و استفاده از ظرفیت سرای محلات.
- ۱۴- کاهش هزینه‌های اداره شهر، ارتقاء نظام مدیریت مالی شهری، جذب سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و ایجاد منابع پایدار.
- ۱۵- **ارتقاء توسعه** زیر ساخت‌های تصمیم‌سازی داده محور **محلی‌بر** و ارتقای فناوری‌های نوین به منظور ایجاد شفافیت، بهبود نظام مدیریت شهری و هوشمندسازی شهر.
- ۱۶- ساماندهی و ارتقاء امنیتی، هماهنگ و یکپارچه سازی سامانه‌های فناوری اطلاعات و اطلاعات شهرداری تهران.
- ۱۷- **ایجاد نظام مدیریت یکپارچه و هماهنگ شهر تهران**.
- ۱۸- ارائه طرح هوشمندسازی و اصلاح و بهبود فرآیندهای **کاری‌در** شهرداری تهران با هدف تسهیل و تسریع امور ارباب رجوع و ذینفعان با هدف کسب حداکثری رضایت شهروندان و **به منظور** پیشگیری از فساد اداری و ارایه خدمات سریع و با کیفیت به شهروندان.
- ۱۹- پایش و نظارت مستمر و موثر بر حسن اجرای برنامه و تولید گزارشات دوره ای فصلی و ارائه به شورای اسلامی شهر تهران.
- ۲۰- ارتقاء سلامت شهر و شهروندان
- ۲۱- توجه ویژه به نیازهای سالمندان، افراد دارای معلولیت، کودکان، نوجوانان و ...
- ۲۲- توجه به موضوع جمعیت و بحران کاهش نرخ باروری

- ۲۳- مدیریت انرژی در فعالیت های شهرداری و رعایت الگوی مصرف و بکارگیری انرژی های تجدیدپذیر و نو
- ۲۴- ارائه برنامه های زیست محیطی برپایه استفاده از انرژی های پاک
- ۲۵- مدیریت مصرف منابع آب در مدیریت شهری و مدیریت آب های سطحی
- ۲۶- تهیه سند عملیاتی بهینه سازی و ارتقا خدمات شهری، آبخیزداری گسترش استفاده از روش های بازچرخانی آب و استفاده مجدد ناشی از تصفیه فاضلاب و ذخیره آب های سطحی، ارتقا سطح پوشش برنامه پایش کیفی منابع آب موجود (چاه و قنات) و...
- ۲۷- تهیه نقشه راه و ارائه سند چشم انداز بهبود و ارتقای وضعیت کالبدی شهر تهران
- ۲۸- ارائه خدمات شهری مطلوب و بهبود نابسامانی محیطی
- ۲۹- انتظام بخشی به پهنه های کار و فعالیت و ساماندهی کانون های کسب و کار و صنایع و صنوف مزاحم شهری
- ۳۰- برنامه ریزی برای توسعه بهداشت شهر و شهروند با تاکید بر کنترل بیماری های واگیردار، کاهش تاثیر عوامل شیمیایی به ویژه دود و گازهای سمی، پرتوها و آلودگی آب و خاک بر سلامتی شهروندان
- ۳۱- شایسته گزینی در جذب کارکنان جدید و انتصاب معاونین و مدیران شهرداری در همه رده ها متناسب با نیازهای تخصصی شهرداری
- ۳۲- تاکید بر رعایت عدالت، تخصص، تعهد و سلامت اداری افراد در انتصاب و ارتقاء پست سازمانی

۲-۲- الزامات اجرایی تدوین برنامه :

- شهرداری تهران مکلف است در تدوین لایحه برنامه و اسناد آن الزامات اجرایی ذیل را رعایت کند:
- ۱- بکارگیری سازوکارهای مناسب برای تعامل، مشارکت و اخذ نظرات ذینفعان کلیدی از جمله نخبگان و اساتید دانشگاهی، نیروهای جهادی مسجدمحور، گروه های اندیشه ورز^{۱۱}، سازمان های مردم نهاد و تشکلهای تخصصی در تدوین لایحه و اسناد برنامه با بهره گیری از نظرات، نگاه و روحیه انقلابی و عمل جهادی^{۱۲} آن ها.
 - ۲- بهره مندی موثر از تجارب ملی و بین المللی به ویژه کلانشهرهای اسلامی، مراکز پژوهشی و انجمن های علمی و اسلامی در کنار استفاده حداکثری از ظرفیت های مستعد و کارآمد با زیربنای عمیق و اصیل ایمانی و دینی^{۱۳} سازمانی و کارشناسی شهرداری تهران در تدوین برنامه.
 - ۳- بهره گیری از نتایج ارزیابی طرح های جامع و تفصیلی و پایش، آسیب شناسی برنامه های پنج ساله قبلی شهرداری تهران.

۱۱ ص ۲ سند سیاست های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

۱۲ ص ۹ بیانیه گام دوم انقلاب

۱۳ ص ۹ و ۱۰ بیانیه گام دوم انقلاب

- ۴- تعامل موثر با دولت و سایر سازمان‌های سیاست‌گذار و اجرایی برای هم‌افزایی در تنظیم و اجرای برنامه‌ها و تامین مالی پروژه‌های شهری.
- ۵- توجه ویژه به ظرفیت‌های برون سازمانی نظیر سرمایه‌گذاران بخش خصوصی^{۱۴}، جمع‌سپاری، شرکت‌های دانش بنیان و پلتفرم‌های هوشمند.^{۱۵}
- ۶- بهره‌گیری از داده‌ها و اطلاعات واقعی و معتبر در تحلیل وضع موجود، هدف‌گذاری، شاخص‌ها و سنجش‌های ارزیابی برنامه.
- ۷- بهره‌گیری از تکالیف، وظایف و قوانین فرادستی، مربوط به دولت نسبت به شهرداری تهران.
(مثال: قانون اخذ جرایم رانندگی، قانون اخذ بیمه و....)
- ۸- تعامل و ارتباط با مراکز تخصصی و علمی داخل و خارج کشور به منظور انتقال دانش و تجربیات بین‌المللی مرتبط با مدیریت شهری با رعایت قوانین و آیین‌نامه‌های مربوطه بویژه در خصوص موضوع امنیت ملی با هدف کاهش هزینه‌ها و استفاده از فناوری‌های روز جهان
- ۹- تدوین شاخصه‌های علمی عملکرد مناطق، سازمان‌ها، ادارات کل و شرکت‌ها به منظور کنترل پیوسته عملکرد و ارزیابی پیشرفت پروژه‌ها در مجموعه شهرداری

۳-۲- رویکردها و ویژگی‌های تدوین برنامه چهارم شهرداری

۳-۲-۱. رویکردها

- ۱- تحقق شهر تهران بعنوان شهری دانش پایه و هوشمند، شاداب و سرزنده، امن و مقاوم با حمل و نقل روان، واجد سطح بالای رفاه عمومی و سلامت اجتماعی ~~زیرساختهای مناسب~~ و توزیع عادلانه امکانات و زیرساخت‌های مناسب شهری ~~باتعدیل نابرابری‌ها به همراه~~ و فضاهای عمومی متنوع و گسترده بعنوان الگوی جهان اسلام.
- ۲- توجه به برنامه‌ریزی مساله محور با ارایه جداول اهداف کمی ~~و پرهیز از برنامه‌ریزی جامع~~.
- ۳- استقرار الگوی نوین حکمروایی مطلوب در چارچوب قوانین حاکم بر نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران برای ارتقای سطح مشارکت شهروندان به منظور دستیابی به مقبولیت اجتماعی.

۱۴ ص ۴ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

۱۵ ص ۵ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

۴- ایجاد هماهنگی و تعامل حداکثری میان معاونت‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته به شهرداری و سایر ارگان‌ها و نهادهای خارج از شهرداری.

۵- تحقق شهر هوشمند و مدیریت شهری فناوری محور.

۲-۳-۲. ویژگی‌ها

۱- توجه به الزامات نهادی و اصلاحات ساختاری، تشکیلاتی، حقوقی و مدیریتی^{۱۶} و **حفظ و افزایش ارتقاء سرمایه اجتماعی** سازمانی و سرمایه انسانی^{۱۷} شهرداری تهران.

۲- هدف‌گذاری‌های مناسب، واقع‌گرایانه، دقیق و قابل‌سنجش به منظور تحقق برنامه مصوب بر اساس وضع موجود.

۳- تدوین نگاهت نهادی و سازمان اجرایی برنامه شامل نقش و شرح وظایف واحدهای تابعه، سهم هر یک در راستای تحقق مفاد برنامه و نحوه همکاری و تعامل واحدها و تعیین نقش محوری آنها در احکام مشترک و زمان‌بندی اقدامات در طول برنامه.

۴- نگرش ویژه در تعریف پروژه‌ها وفق اهداف کمی و براساس جدول منابع و مصارف برنامه جهت بهبود و ارتقاء سرانه‌های شهری به ویژه در مناطق کم‌برخوردار.

۵- تنظیم منابع و مصارف برنامه با توجه به مولد سازی دارایی‌ها، تامین منابع مالی پایدار و اصلاح نظام مدیریت مالی شهر بر مبنای کارآیی، کارآمدی، عدالت و کفایت با تاکید بر محورهای زیر:

- تمرکز بر مأموریت‌های قانونی شهرداری.
- به روزآوری فناوری‌های مورد استفاده، شیوه‌ها و سازوکارهای ارائه خدمات با ایجاد نظام مدیریت یکپارچه و هماهنگ شهری، رانت‌زدایی و برقراری عدالت اطلاعاتی.
- کاهش هزینه‌ها، افزایش بهره‌وری و واگذاری تصدی‌های غیرضروری.
- ایجاد شفافیت حداکثری در منابع و مصارف و حوزه‌های عملکردی.
- تعیین تکلیف طرح‌ها و پروژه‌های نیمه‌تمام.
- مدیریت موثر بدهی‌ها و دارایی‌های شهرداری با حاکمیت قانون، نظم و رفع تعارض منافع.

۱۶ ص ۴ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

۱۷ ص ۶ سند سیاست‌های حاکم بر تدوین برنامه و بودجه سال ۱۴۰۱ شهرداری تهران

۶- طراحی شاخص های استاندارد و مبتنی بر خروجی های مورد انتظار و نتایج نهایی طرح ها و چگونگی ارایه شاخص ها و اهداف کیفی و تبدیل آن به شاخص های کمی قابل اندازه گیری

بخش سوم: سطوح، چارچوب و ساختار برنامه

شهرداری تهران مکلف است، ضمن رعایت راهبردها، رویکردها، الزامات و اولویت ها، لایحه پیشنهادی برنامه چهارم مدیریت شهری را حداکثر تا پایان مهر ماه ۱۴۰۱ در سطح راهبردی و ساختار محتوایی به شورای اسلامی شهر تهران ارائه نماید.

الف) سطوح برنامه

شهرداری تهران مکلف است، این برنامه را با رویکرد مشارکتی و مساله محوری در سطوح زیر تهیه نماید. برنامه راهبردی مدیریت شهری: این سطح در برگیرنده چشم اندازها، راهبردها، اهداف راهبردی و شاخص های راهبردی در افق برنامه می باشد.

برنامه عملیاتی شهرداری تهران: این سطح مشتمل بر برنامه عملیاتی و اهداف کمی، چشم اندازهای ملی و واحدهای اجرایی شهرداری، سازمان ها، شرکت ها و مؤسسات وابسته می باشد که پس از تصویب لایحه برنامه راهبردی مدیریت شهری، تدوین و تهیه خواهد شد.

ب) ساختار برنامه

لایحه برنامه چهارم مدیریت شهری شامل موارد زیر تهیه و تدوین شود:

- چشم انداز (شامل چشم اندازهای طرح جامع شهر تهران)

~~• آسیب شناسی و تحلیل برنامه های پنجساله قبلی~~

- احکام و مواد برنامه
- راهبردها و سیاست ها
- جداول اهداف و شاخص های راهبردی

بخش چهارم: نظارت، پایش و ارزیابی

۱- کمیسیون های تخصصی شورای اسلامی شهر تهران با استفاده از مشورت نخبگان، متخصصان و صاحب نظران، تمهیدات لازم را برای نظارت، پایش و ارزیابی مستمر اقدامات شهرداری در اجرای برنامه های توسعه ای به عمل آورند.

۲- شهرداری مکلف است به همراه ارائه بودجه سنواتی به شورای اسلامی شهر تهران، گزارش عملکرد مواد، احکام و اهداف کمی مندرج در برنامه و همچنین گزارش تطبیقی - مقایسه ای برنامه و بودجه سالانه را به شورای اسلامی شهر تهران تقدیم نماید.

۳- شهرداری موظف است بودجه‌های سنوani در طول برنامه را به نحوی تدوین و تخصیص نماید که مواد و اهداف کیفی و کمی تعیین شده در طول برنامه محقق گردد.

۴- برنامه چهارم مدیریت شهری به عنوان سند توسعه شهر تهران در چهار سال آینده می‌باشد و تغییر مفاد و اهداف برنامه، نیازمند رأی موافق حداقل دو سوم **رأی** اعضای شورای اسلامی شهر تهران می‌باشد.

۵- تهیه شاخصهای راهبردی کمی و کیفی در راستای پایش برنامه ها و نیازهای جاری شهر